

ACTIEPROGRAMMA ONDERWIJS EN ONDERNEMEN

Handleiding subsidieregeling Onderwijs Netwerk Ondernemen 2010

www.onderwijsonderneemt.nl

Actieprogramma Onderwijs en Ondernemen wordt uitgevoerd door Agentschap NL - Divisie Innovatie in opdracht van de Ministeries van EZ, OCW en LNV.

Inhoudsopgave

VOORWOORD	2
1. DE SUBSIDIEREGELING ONDERWIJS NETWERK ONDERNEMEN 2010	3
Algemeen	3
De doelstelling van de regeling	3
Definitie ondernemerschap	4
Een Onderwijs Netwerk Ondernemen	4
Budget en doelgroep	5
De Adviescommissie Onderwijs Netwerk Ondernemen	6
2. DE AANVRAAGPROCEDURE	7
De projectaanvraag	8
Indienen van uw aanvraag	8
De beoordeling	9
Maximale (subsidie-)duur van een netwerk	10
Voorschot en rapportage	10
Subsidievaststelling	10
3. WELKE KOSTEN KOMEN IN AANMERKING VOOR SUBSIDIE?	11
Loonkosten	11
Materiaalkosten	11
Aan derden verschuldigde kosten	12
4. FINANCIERING VAN DE EIGEN BIJDRAGE	13
Eigen aandeel in de projectfinanciering	13
Herkomst van de financiering van de eigen bijdrage	13
5. DE ROL VAN AGENTSCHAP NL/ONDERWIJS EN ONDERNEMEN	14
Agentschap NL-Human Capital	14
Beoordeling en bewaking	14
Informatie en advies	14

Voorwoord

Deze handleiding voor de Subsidieregeling Onderwijs Netwerk Ondernemen bevat de informatie en formulieren die u nodig heeft om een subsidie voor Onderwijs Netwerk Ondernemen aan te vragen. De subsidieregeling is een tender met een 'harde' indieningsdatum, gevolgd door een inhoudelijke beoordeling door een Adviescommissie. Aanvragen worden met elkaar vergeleken en de beste aanvragen worden hoger gerankschikt.

De doelstelling van de subsidieregeling Onderwijs Netwerk Ondernemen is het stimuleren van ondernemerschap binnen het onderwijs en het vergroten van een ondernemende houding bij leerlingen, studenten, docenten en management. De subsidieregeling helpt scholen een (regionaal of sectoraal) netwerk op te richten van onderwijsinstellingen en het bedrijfsleven. Een netwerk gaat aan de slag met a) kennisuitwisseling binnen het netwerk, b) profilering van dit netwerk in de regio en c) het verankeren van het leren ondernemen binnen de onderwijsinstellingen.

De invulling van deze drie typen activiteiten is aan het netwerk zelf. Ondernemende samenwerkingspartijen zien natuurlijk kansen om initiatieven in de regio te verbinden en te versterken, gebruik te maken van bestaande expertise en zien ook mogelijkheden van elkaar te leren. Deze handleiding gaat niet verder op de inhoud in. Inspiratie voor activiteiten van het netwerk kan worden gehaald uit beschrijvingen van huidige projecten, het kwaliteitskader Onderwijs en Ondernemen en de zogenoemde sectorraamwerken 2007. Deze informatie vindt u op de website www.onderwijsonderneemt.nl.

Een subsidie voor een Onderwijs Netwerk Ondernemen kan worden aangevraagd door een samenwerkingsverband van ten minste vier deelnemers, waaronder minimaal twee onderwijsinstellingen en minimaal één ondernemer. Onderwijsinstellingen uit de vier onderwijssectoren: primair, voortgezet, middelbaar en hoger onderwijs (alleen de lerarenopleidingen) kunnen aanvrager zijn, evenals een kenniscentrum in het middelbaar beroepsonderwijs. Nieuwe netwerken kunnen worden gevormd, maar ook actieve netwerken die ondernemerschap willen verbinden met al bestaande inspanningen kunnen aanvragen.

Onderwijsinstellingen kunnen een netwerk aangaan met scholen uit hun eigen sector, maar ook sectoroverstijgend samenwerken. Belangrijk is hoeveel de deelnemers investeren in de samenwerking en wat zij met de samenwerking nastreven.

Hoofdstuk 1 van deze handleiding biedt een overzicht van de achtergrond en het doel van de regeling.

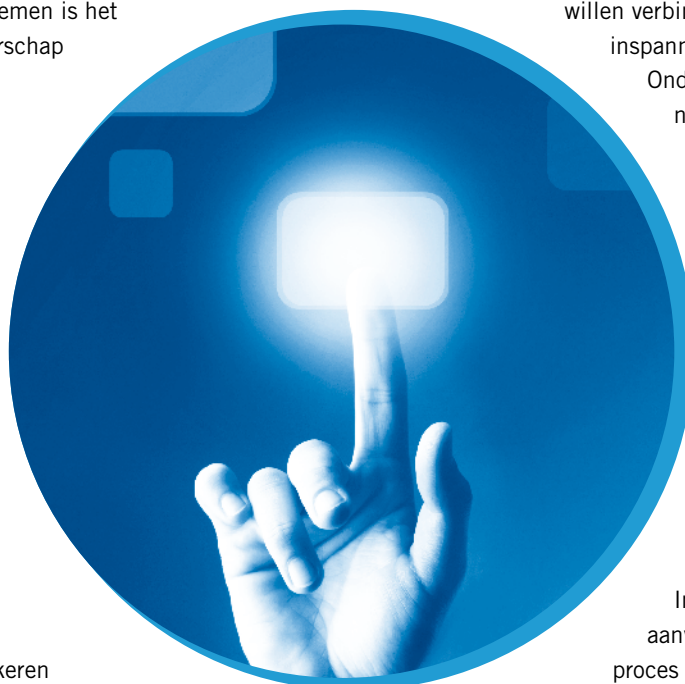
In hoofdstuk 2 worden de aanvraagprocedure en het proces van de tender beschreven.

Informatie over de kosten die voor subsidie in aanmerking komen, staat in hoofdstuk

3. In hoofdstuk 4 vindt u hoe de eigen bijdrage in de projectkosten gefinancierd kan worden. In hoofdstuk 5 leest u ten slotte een korte toelichting op de rol van Agentschap NL en de hulp die u van Agentschap NL kunt verwachten bij het indienen van een aanvraag.

Deze handleiding helpt u bij uw aanvraag en is met uiterste zorg samengesteld. Juridisch bindend is echter alleen de regeling met toelichting.

Op de website www.onderwijsonderneemt.nl vindt u het aanvraagformulier en de daarbij behorende bijlagen.

1. De Subsidieregeling Onderwijs Netwerk Ondernemen 2010

ALGEMEEN

De subsidieregeling Onderwijs Netwerk Ondernemen (ONO) stimuleert ondernemerschap en het ontwikkelen van een ondernemende houding binnen het onderwijs. Kennis van ondernemerschap en een ondernemende houding zijn noodzakelijk bij het starten van nieuwe bedrijven, om de innovatiekracht te bevorderen van organisaties, maar zeker ook om leerlingen in onze samenleving toe te rusten met vaardigheden die van hen worden gevraagd. De ontwikkeling daarvan begint in het onderwijs.

Met het actieprogramma Onderwijs & Ondernemen 2009-2011 hebben de ministers van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, Economische Zaken, en Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit zich ingezet om dit te versterken.

Het stimuleren van ondernemend gedrag kan niet alleen binnen de vier muren van een onderwijsinstelling gerealiseerd worden. Een directe en actieve betrokkenheid van bedrijven, ondernemersverenigingen, kenniscentra en andere organisaties in de wijk of regio is een belangrijke voorwaarde om het leren ondernemen contextrijk en realistisch te maken. De samenwerking met aanpalende onderwijsinstellingen is bruikbaar om doorlopende leerlijnen te ontwikkelen. De ministers geven met deze regeling een impuls aan ondernemende onderwijsinstellingen die graag in de regio met ondernemen en onderwijs aan de slag gaan of die bestaande projecten verder willen opschalen.

DE DOELSTELLING VAN DE REGELING

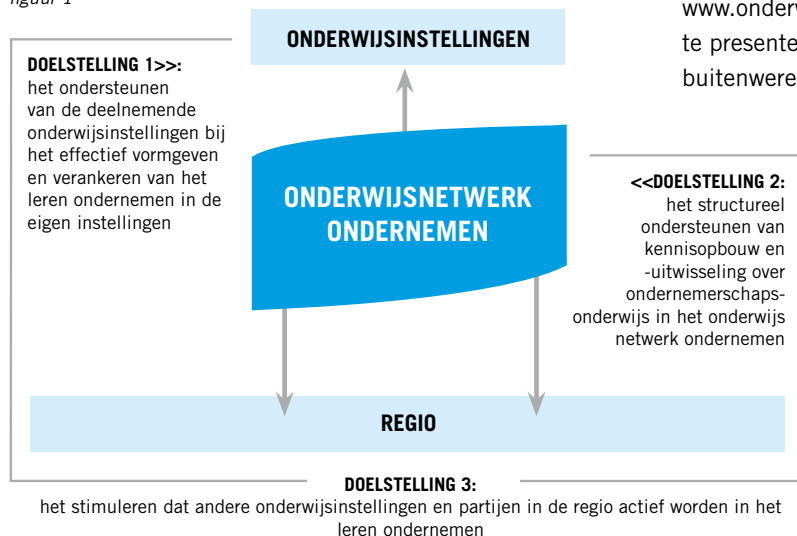
De regeling ONO kent drie doelstellingen:

- het ondersteunen van de deelnemende onderwijsinstellingen bij het effectief vormgeven en verankeren van het leren ondernemen in de eigen instellingen;
- het structureel ondersteunen van kennisopbouw en -uitwisseling over het leren ondernemen in het onderwijsnetwerk ondernemen;
- het stimuleren dat andere onderwijsinstellingen en partijen in de regio actief worden in het leren ondernemen.

In figuur 1 wordt duidelijk hoe de doelstellingen elkaar ondersteunen. Het uiteindelijke effect van activiteiten op de drie doelstellingen moet zijn dat leerlingen en studenten meer ondernemend worden.

Een netwerk gaat actief aan de slag om de drie doelstellingen vrij te vertalen in ten minste drie activiteiten, één activiteit per doelstelling. De deelnemers van het netwerk komen bijeen en maken een agenda voor hun samenwerking op ondernemerschap voor de aankomende periode. De onderwijsinstellingen maken een vertaling van de activiteiten van het netwerk naar activiteiten gericht op vormgeving en verankering op de scholen. Verder bedenkt het netwerk hoe zij zich willen profileren in de regio of binnen hun sector. Ter ondersteuning van de derde doelstelling: profilering, stelt Agentschap NL een netwerkpagina beschikbaar voor elk toegekend netwerk onder de website www.onderwijsonderneemt.nl. Hier dient het netwerk zich te presenteren en de activiteiten kenbaar maken aan de buitenwereld.

figuur 1

DEFINITIE ONDERNEMERSCHAP

Wat wordt eigenlijk onder ondernemerschap verstaan? De Subsidieregeling Onderwijs Netwerk Ondernemen 2010 sluit aan bij de gehanteerde definitie van de Europese Commissie: "Onder ondernemerschap wordt iemands vermogen verstaan om ideeën in daden om te zetten. Het omvat creativiteit, innovatie en het nemen van risico's, alsook het vermogen om te plannen en projecten te beheren om doelstellingen te verwezenlijken. Een ondernemende houding helpt iedereen in het dagelijks leven thuis en in de maatschappij, het helpt werknemers zich bewust te worden van hun arbeidsomgeving en kansen te grijpen, en is de basis voor meer specifieke vaardigheden en kennis die ondernemers nodig hebben voor sociale of economische bedrijvigheid."

Ondernemerschap gaat dus om meer dan het starten van een eigen bedrijf. Het gaat ook om een ondernemende houding en ondernemend gedrag.

De Subsidieregeling Onderwijs Netwerk Ondernemen levert een bijdrage aan de doelstellingen van het Actieprogramma Onderwijs en Ondernemen 2009-2011:

- Een toenemend aantal onderwijsinstellingen in Nederland heeft ondernemerschap in het onderwijs geïntegreerd in het schoolbeleid, de organisatie en het lesprogramma;
- Meer leerlingen en studenten gedragen zich ondernemender, zijn positief over ondernemerschap en starten binnen vijf jaren na afronding van hun opleiding een eigen bedrijf.

EEN ONDERWIJS NETWERK ONDERNEMEN

Een onderwijsinstelling heeft de ambitie onderwijs en ondernemen vorm te geven en te verankeren in de eigen organisatie, of heeft de ambitie deze activiteit verder te professionaliseren of op te schalen. Om dat te realiseren wordt het samenwerken met andere onderwijsinstellingen en andere actieve partijen in de regio gestimuleerd. Met deze regeling is het mogelijk voor scholen een samenwerkingsverband (netwerk) te organiseren voor onderwijs en ondernemen. Een netwerk met de juiste experts op dit gebied biedt de mogelijkheid initiatieven in de regio te verbinden en te versterken, docenten verder te trainen en vooral van elkaar te leren. Ook verlaagt een netwerk de drempel om aan onderwijs en ondernemen te beginnen.

Wat kan met een netwerk worden bereikt?

Enkele voorbeelden:

- Docenten krijgen in een netwerk de kans de bestaande activiteiten binnen onderwijs en ondernemen verder te ontwikkelen samen met netwerkpartners.
- Onderwijsinstellingen kunnen actieve (sectoroverstijgende) lesmethoden ontwikkelen.
- Binnen het netwerk kunnen de partners een structurele kennisuitwisseling over onderwijs en ondernemen in de regio opbouwen.
- Onderwijsinstellingen kunnen i.s.m. bedrijven onderwijs vormgeven en aanbieden in een realistische context.
- Leerlingen zijn vaker in contact met ondernemers door middel van het organiseren van gastcolleges, bedrijfsbezoeken, inzet van coaches uit ondernemingen, stages.
- Leerlingen leren bedrijven in hun regio kennen en vergroten hun kennis over beroepsperspectieven.
- Docenten zijn bijgeschoold in het lesgeven over vaardigheden die passen bij ondernemen.
- Andere geïnteresseerde onderwijsinstellingen en partijen in de regio zijn actief geworden met het leren ondernemen.

Van de netwerken wordt verwacht, dat daar waar mogelijk en zinvol verbindingen worden aangegaan met al bestaande inspanningen, zoals taal en rekenen, techniek, talentontwikkeling en loopbaanoriëntatie.

BUDGET EN DOELGROEP

Met deze regeling wordt het tot stand komen van nieuwe en/of verbeterde vormen van regionale dan wel sectorale netwerken ondernemerschap in het onderwijs, met subsidie ondersteund. In het actieprogramma zijn hiervoor indicatief middelen voorzien in de periode 2009 – 2011. In 2009 is hiervan vier miljoen euro in de eerste ronde ingezet. Mede op basis van de ervaringen van de eerste ronde in 2009 – zowel ten aanzien van de kwantiteit als de kwaliteit van de aanvragen – is voor de tweede ronde in 2010 zes miljoen euro ingezet. In de regeling, gepubliceerd in juli 2010, waarin de wijzigingen op de oorspronkelijke regeling staan vermeld wordt duidelijk welke voorwaarden zijn aangepast. Er is geen verandering als het gaat om de inhoudelijke doelstellingen en de criteria waarop de aanvragen worden beoordeeld. Voornaamste verandering is die in de administratieve lasten voor het netwerk. Het is namelijk (in geval van subsidietoekenning) niet langer nodig een financieel verslag aan te leveren bij Agentschap NL t.b.v. de eindafrekening. De beoordeling na afloop van het project gebeurt op basis van een inhoudelijk eindverslag met daarin een prestatieverklaring.

Een aanvraag voor een onderwijsnetwerk kan worden ingediend door een onderwijsinstelling voor primair onderwijs, voortgezet onderwijs of middelbaar beroepsonderwijs. Daarnaast kunnen lerarenopleidingen voor primair en voortgezet onderwijs en kenniscentra beroepsonderwijs bedrijfsleven aanvragen. Gestimuleerd wordt dat er netwerken ontstaan uit verschillende onderwijsinstellingen en sectoren. Een eis van de regeling is dat tenminste twee van de deelnemende onderwijsinstellingen in een netwerk een verschillend brinnummer (registratienummer) hebben.

Een netwerk bestaat uit minimaal twee onderwijsinstellingen, een bedrijf en een vierde partner naar keuze. Hierbij kan gedacht worden aan nog een

onderwijsinstelling, maar ook een bedrijf of een andere relevante (non-profit) organisatie zoals de Kamer van Koophandel of aanbieders van programma's zoals de Stichting Jong Ondernemen of Day for Change. Bij de keuze van bedrijven in het netwerk is het van belang om de doelstellingen van het actieprogramma voor ogen te houden: meer leerlingen gedragen zich ondernemender en zijn positief over ondernemerschap, onderwijsinstellingen hebben ondernemerschap in hun beleid, programma en organisatie geïntegreerd. Zijn de deelnemende

bedrijven inderdaad in staat om hun dagelijkse ondernemerspraktijk over te brengen aan de docenten en leerlingen? Weten zij ondernemerschap te plaatsen in een beroepsperspectief? Natuurlijk kunnen brancheorganisaties, de regionale Kamers van Koophandel of ondernemersverenigingen de aanvrager ondersteunen om bedrijven te vinden die hun enthousiasme en kennis willen delen in het onderwijs.

Als het gaat om brancheverenigingen, bedrijvennetwerken, stichtingen etc. is het belangrijk op te merken dat zij niet in alle gevallen als 'ondernemer' in het netwerk kunnen worden opgenomen. Uiteraard kunnen ze als deelnemer van het netwerk erg waardevol zijn, maar een branchevereniging of bedrijvennetwerk valt (waarschijnlijk) niet onder de definitie van een ondernemer zoals opgenomen in de regeling. Om als ondernemer in het netwerk te kunnen deelnemen gelden de volgende cumulatieve vereisten:

1. Er moet sprake zijn van een natuurlijk persoon of rechtspersoon én
2. Er mag geen sprake zijn van een rechtspersoon die krachtens publiekrecht is ingesteld én
3. De natuurlijke persoon of rechtspersoon dient een onderneming in stand te houden.

Indien aan al deze voorwaarden wordt voldaan, kan de betreffende stichting of andere organisatie als ondernemer deelnemen in het netwerk. Als bewijs dat de stichting aan de voorwaarden voldoet moet het Vennootschapsbelasting-(VPB)-nummer van de stichting worden meegestuurd met de aanvraag.

DE ADVIESCOMMISSIE ONDERWIJS NETWERK ONDERNEMEN

De aanvragen voor subsidie worden beoordeeld door de Adviescommissie Onderwijs Netwerk Ondernemen. De leden van deze commissie zijn onafhankelijke deskundigen en vertegenwoordigen de diverse onderwijssectoren én de ondernemers.

De Adviescommissie ONO heeft tot taak de minister op zijn verzoek te adviseren over aanvragen om subsidieverlening op grond van deze regeling. De adviezen gaan vergezeld van een deugdelijke motivering. De leden worden op de site www.onderwijsonderneemt.nl gepresenteerd.

De Adviescommissie bestaat uit een voorzitter en minimaal 2 tot maximaal 6 leden. De leden brengen op persoonlijke titel hun kennis en ervaring in en zijn deskundig op het terrein waarop de Adviescommissie een taak heeft. Zij zijn geen ambtenaren werkzaam bij de drie opdrachtgevende ministeries en treden niet op als vertegenwoordiger van een specifieke belangengroep. De voorzitter en de leden worden door de minister voor een termijn van een jaar benoemd. Zij zijn te allen tijde opnieuw benoembaar.

2. De aanvraagprocedure

DOEL	Onderwijs Netwerk Ondernemen
TIJDVLAK	1 augustus tot en met 1 oktober 2010
FORMULIEREN	1. Het aanvraagformulier voor een onderwijs netwerk ondernemen 2. Het activiteitenplan inclusief prestatieverklaring met vermelding van de belangrijke activiteiten, tussenresultaten en eindresultaten (bijlage A bij het aanvraagformulier). 3. De begroting van de kosten en projectfinanciering. Dit betreft de specificatie van de kosten en de financiering van het project (bijlage B bij het aanvraagformulier). 4. Gegevens van de aangewezen rechtspersoon, indien deze afwijkt van de penvoerder of diens bevoegd gezag (bijlage C bij het aanvraagformulier). Het bovengenoemde aanvraagformulier en de bijbehorende bijlagen zijn te downloaden op www.onderwijsonderneemt.nl.
INDIENING	U kunt uw aanvraag schriftelijk bij Agentschap NL indienen: per post op onderstaand adres van Agentschap NL: Agentschap NL – divisie NL Innovatie Afd. Human Capital Onderwijs Netwerk Ondernemen Postbus 93144 2509 AC Den Haag of de aanvraag afgeven op het hoofdkantoor: Agentschap NL Juliana van Stolberglaan 3 2595 CA Den Haag Tevens bieden wij de mogelijkheid uw aanvraag elektronisch in te dienen via www.onderwijsonderneemt.nl.
DEADLINE INDIENING	Uiterlijk 1 oktober 2010 (datum poststempel). De einddatum van deze tender is 'hard'. Indien de poststempel een dag later aangeeft, wordt uw aanvraag niet in behandeling genomen. Wanneer u de aanvraag afgeeft op het hoofdkantoor, kan dat uiterlijk tot 17:00 uur op 1 oktober 2010. Het elektronisch indienen sluit op 1 oktober 2010, 17:00 uur.
BESLUIT	Uiterlijk 15 december 2010

DE PROJECTAANVRAAG

Wij raden u aan voordat u de aanvraag opstelt zich te oriënteren op wat lopende projecten in Nederland zoal doen op het vlak van het leren ondernemen. Een beschrijving van de projecten vindt u op www.onderwijsonderneemt.nl. Op deze website kunt u ook gebruik maken van de 'Quick Onderwijs en Ondernemen Test' (QuOOT). Het invullen van de QuOOT levert een profiel op van uw onderwijsinstelling en dit kan aanleiding geven om gerichte activiteiten in te zetten om de ondernemendheid van de instelling en daarmee uw leerlingen te verhogen. Op de website zijn tevens de sectorraamwerken te vinden die zijn geschreven om een beeld te geven van de mogelijkheden van ondernemerschap in het onderwijs van uw sector. Ondernemen start met inspiratie en ambitie!

INDIENEN VAN UW AANVRAAG

Agentschap NL biedt deze ronde de mogelijkheid om uw aanvraag elektronisch in te dienen. Daarnaast blijft het mogelijk uw aanvraag schriftelijk in te dienen. Het schriftelijk indienen kan de gehele indieningstermijn, van 1 augustus 2010 tot en met 1 oktober 2010, 17:00 uur. Het elektronisch indienen is daarentegen pas mogelijk vanaf 1 september, uiterste indieningstermijn is ook in geval van elektronisch indienen 1 oktober 2010, 17:00 uur. Op dit moment wordt het proces van elektronisch indienen vorm gegeven. Zodra hier meer over bekend is communiceren we dit onmiddellijk via de website www.onderwijsonderneemt.nl. Het indienen per fax of email is niet mogelijk.

Wanneer u er voor kiest de aanvraag schriftelijk in te dienen moeten het **activiteitenplan** en de **begroting** samen met het **origineel ondertekende aanvraagformulier** bij Agentschap NL worden ingediend. Het aanvraagformulier moet worden getekend door de aangewezen penvoerder. Daarnaast moet de samenwerkingsovereenkomst die in het aanvraagformulier is opgenomen worden getekend door **alle** deelnemers van het netwerk.

Het activiteitenplan en begroting moeten worden opgesteld conform het **model activiteitenplan en model**

begroting, bijlagen A en B bij het aanvraagformulier. De volgorde van het model activiteitenplan is van belang, er mag wel worden afgeweken van het format om extra schrijfruimte te winnen. De begroting dient uitgesplitst te zijn naar de betrokken deelnemers.

Indien de **aangewezen rechtspersoon** afwijkt van de penvoerder of diens bevoegd gezag, zoals overeengekomen in hoofdstuk 3 van het aanvraagformulier, dan dient **bijlage C** van het aanvraagformulier te worden ingevuld en meegestuurd. In deze bijlage worden de gegevens van de aangewezen rechtspersoon vastgelegd.

De drie bijlagen van het aanvraagformulier kunt u vinden op www.onderwijsonderneemt.nl. U kunt de bijlagen verwerken en tezamen met het officiële aanvraagformulier versturen naar Agentschap NL.

Bij het elektronisch indienen wordt in een beveiligde omgeving een aantal algemene gegevens gevraagd. Dit zijn de gegevens die op het aanvraagformulier staan. Tijdens het proces wordt u gevraagd diverse bijlagen te uploaden zoals het activiteitenplan, begroting en eventueel de gegevens van de aangewezen rechtspersoon. Er wordt een nader te bepalen authenticatiemethode gebruikt om te verzekeren dat de aanvraag door de juiste persoon en onderwijsinstelling gedaan wordt. Zoals hierboven reeds gesteld, wordt dit zodra hier meer over bekend is gecommuniceerd via de website.

Op basis van het activiteitenplan (bijlage A bij het aanvraagformulier) wordt het project beoordeeld. De kern van het activiteitenplan is een beschrijving van het doel, een toelichting op de samenstelling cq. keuze van de samenwerkingspartners in het netwerk, de organisatie en het activiteitenoverzicht.

Het activiteitenoverzicht omvat in ieder geval drie activiteiten die het netwerk minimaal gaat uitvoeren. Op alle drie de doelstellingen van deze regeling moet namelijk ten minste één activiteit worden ingezet. Elke activiteit dient 'SMART' (specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdsgebonden) te worden omschreven. Per activiteit zal dus naast een korte beschrijving van

de activiteit, de planning en de beoogde resultaten ook moeten worden omschreven hoeveel leerlingen, docenten en instellingen worden bereikt. In bijlage A van het aanvraagformulier staat bij punt 4 vermeld welke zaken moeten worden beschreven in het activiteitenoverzicht.

Nadat het activiteitenoverzicht is opgesteld wordt gevraagd de volgende vragen te beantwoorden: Welke van de beschreven activiteiten:

- stimuleren het ondernemend gedrag van leerlingen/docenten/management?
- verankeren het leren ondernemen binnen de deelnemende onderwijsinstellingen?
- bouwen aan een structurele samenwerking van deelnemers in relatie tot kennisopbouw en kennisuitwisseling?
- dragen bij aan de profilering van het netwerk in de regio of sector?

DE BEOORDELING

Na indiening van de aanvraag toetst Agentschap NL deze op een aantal (minimale) voorwaarden. Zo moet de aanvraag worden ingediend met gebruikmaking van het aanvraagformulier. Verder geldt:

- Is de aanvrager (penvoerder) een erkende onderwijsinstelling?
- Is het aanvraagformulier ondertekend door een tekeningsbevoegde van de aanvragende instelling?
- Voldoet het aantal deelnemers aan het minimum van vier organisaties?
- Is de samenstelling van het netwerk juist? (tenminste twee onderwijsinstellingen met verschillende brinnummers, één ondernemer, één andere deelnemer)
- Is het aanvraagformulier ondertekend door een tekenbevoegd persoon van elke deelnemer in het netwerk?
- Voldoet de aanvraag van het netwerk aan de looptijd van maximaal 2,5 jaar met als uiterlijke startdatum 15 juni 2011?
- Heeft de aanvrager niet eerder Rijkssubsidie ontvangen voor dezelfde activiteiten of eenzelfde samenwerkingsverband?
- Is de begroting ingediend?
- Is het vastgelegd dat elke deelnemer een bijdrage levert in het project?
- Is elk van de drie doelstellingen van het netwerk verwerkt in het activiteitenplan?

Aanvragen die hier aan niet voldoen, worden niet verder in behandeling genomen of direct afgewezen. Gezien het feit dat er na sluiting op 1 oktober 2010, 17:00 uur geen hersteltermijn geboden wordt, is het essentieel ervoor te

zorgen dat uw aanvraag compleet is en voldoet aan de voorwaarden. Na 1 oktober 2010, 17:00 uur is het niet meer mogelijk uw aanvraag aan te vullen of te wijzigen. Wilt u zeker zijn dat uw aanvraag compleet is ingediend, dan wordt aangeraden uw aanvraag ruim voor de sluitingsdatum in te dienen. Agentschap NL controleert of de tijdig verzonden projectaanvragen volledig zijn en stelt u daarvan op de hoogte.

Is uw aanvraag volledig en voldoet deze aan de gestelde inhoudelijke eisen, dan zal de minister de aanvraag rangschikken, daarbij geadviseerd door de Adviescommissie. Dit rangschikken gebeurt op basis van vijf criteria, die allen even zwaar wegen.

Een aanvraag voor een onderwijsnetwerk wordt hoger gerangschikt naar mate:

- a. het meer bijdraagt aan versterking van ondernemend gedrag op alle niveaus van de onderwijsinstellingen. Het gaat hier om de attitude- en gedragsaspecten van een ondernemende houding, zoals initiatief nemen, creatief zijn, kansen zien en benutten, risico nemen, anticiperen en organiseren. Op alle niveaus van een onderwijsinstelling betekent dit, dat naast het stimuleren van een ondernemende houding van leerlingen ook aandacht besteed wordt aan de rol daarin van docenten, management en bestuur;
- b. het meer bijdraagt aan verankering van het leren ondernemen binnen de onderwijsinstellingen. Van de deelnemende onderwijsinstellingen wordt verwacht dat zij een vertaling maken van de activiteiten in het netwerk in de visie, onderwijsprogramma en organisatie van hun instelling;
- c. het meer bijdraagt aan structurele samenwerking op het leren ondernemen tussen onderwijsinstellingen, ondernemers en andere deelnemers in het netwerk. De subsidie is een stimulans om nieuwe activiteiten op te zetten. Wat is de motivatie van deelnemers om samen een netwerk te vormen? Voor onderwijsinstellingen is de keuze van samenwerkingspartners voor het stimuleren van ondernemendheid en ondernemerschap belangrijk. Hoeveel investeren de deelnemers in de samenwerking en wat willen zij met de samenwerking nastreven?
- d. het meer bijdraagt aan profilering van (de doelstellingen van) het netwerk in de regio. Hierbij gaat het om de manier waarop het netwerk tijdens en na afloop van de subsidieperiode moeite doet om het leren ondernemen, de activiteiten van het netwerk daarin, regionaal of sectoraal onder de aandacht te brengen van diverse doelgroepen;

- e. het netwerk meer divers is samengesteld. Hoe meer divers het netwerk, hoe meer kennis, relaties, goede voorbeelden en ervaringen kunnen worden gedeeld. Hoe meer ook de uitdaging om een doelgerichte focus en aanpak te bewerkstelligen. De diversiteit is groter naarmate er meer ondernemers en overige deelnemers participeren, zoals een regionale Kamer van Koophandel, een ondernemersvereniging, een gemeente, etc. Onder diversiteit in deelnemende onderwijsinstellingen wordt verstaan het aantal onderwijsinstellingen vallend onder verschillend bevoegd gezag en het aantal onderwijssectoren (po, vo, mbo, ho, pabo's/lerarenopleidingen) in het netwerk.

De minister beslist in ieder geval afwijzend (op basis van het oordeel van de Adviescommissie) op de aanvragen indien hij van oordeel is dat de aanvraag op één of meer van de vijf rankingscriteria kennelijk onvoldoende bijdraagt. Een aanvraag besteedt dus aan elk van de criteria voldoende aandacht.

MAXIMALE (SUBSIDIE-)DUUR VAN EEN NETWERK

Een project kan een looptijd hebben van maximaal tweeënhalf jaar. U dient het project uiterlijk zes maanden na de subsidieverlening te starten. De subsidiebeschikking zal uiterlijk 15 december 2010 door Agentschap NL worden verstuurd. Dat betekent dat het netwerk uiterlijk 15 juni 2011 van start kan gaan.

VOORSCHOT EN RAPPORTAGE

Ieder toegekend onderwijsnetwerk krijgt bij de subsidiebeschikking een eerste voorschot van 40% van de toegekende subsidie: een startkapitaal. Nadat het eerste projectjaar is verstreken wordt door de penvoerder binnen acht weken een voortgangsrapportage opgeleverd over de voortgang van de activiteiten van het netwerk. Deze voortgangsrapportage wordt opgeleverd door het invullen van een digitale vragenlijst waarin voorzien wordt door Agentschap NL. De voortgangs-rapportage wordt voor twee doeleinden gebruikt; a) voor de beslissing om een tweede voorschot te verstrekken en b) voor de aanlevering van gegevens voor een monitoringsverslag ONO ten behoeve van de opdrachtgevende ministers. Agentschap NL verstrekt het tweede voorschot van 40% op basis van een tijdig ingeleverde en door Agentschap NL goedgekeurde voortgangsrapportage. De goedkeuring vindt plaats op basis van a) de uitvoering van het activiteitenplan en b) het mogelijke feit dat Agentschap NL vooraf op de hoogte is gesteld van relevante wijzigingen in de samenstelling van het netwerk en/of voortgang van de activiteiten. Indien niet aan de criteria wordt voldaan, kan de minister besluiten om de subsidiëring stop te zetten en eventueel terug te vorderen.

SUBSIDIEVASTSTELLING

Aan het eind van het toegekende project moet de aanvrager binnen dertien weken na de einddatum van het project een "aanvraag voor subsidievaststelling" indienen. Dit houdt in, dat het project wordt afgerond en Agentschap NL het subsidiebedrag bepaalt. De aanvraag voor subsidievaststelling gaat vergezeld van een inhoudelijk eindverslag. Deze eindrapportage wordt tevens ingediend aan de hand van een digitale vragenlijst opgesteld door Agentschap NL. Onderdeel van het eindverslag is de zogenaamde prestatieverklaring waaruit blijkt welke activiteiten zijn uitgevoerd en welke resultaten hiermee zijn bereikt. Op basis van het inhoudelijk eindverslag zal Agentschap NL beoordelen of de penvoerder een (resterend) bedrag ontvangt of een bedrag dient terug te betalen. Agentschap NL zal de subsidie definitief vaststellen.

Een belangrijke wijziging in de regeling is dat het niet langer noodzakelijk is bij afloop van de subsidie een financiële specificatie ingevuld door de accountant, gezamenlijk met de geaccordeerde jaarrekening, naar DUO te sturen ter goedkeuring. Binnen 13 weken na oplevering van het eindverslag wordt de subsidie dus definitief vastgesteld.

3. Welke kosten komen in aanmerking voor subsidie?

De subsidie bedraagt 75% van de subsidiabele kosten. Het maximum bedrag is € 150.000,- per onderwijsnetwerk.

Onder de subsidiabele kosten wordt verstaan de op te voeren totale subsidiabele projectkosten. Deze totale projectkosten neemt u op in uw begroting. U vindt een model voor het opstellen van de begroting in bijlage B van het aanvraagformulier. Per activiteit dient het aantal uren ingevuld te worden, alsmede eventuele materiaalkosten en kosten derden. Ook moet duidelijk worden hoeveel uren door elke deelnemer wordt besteed aan het project.

Op het aanvraagformulier wordt een samenvatting van de begroting gevraagd. Het gaat hier om de totale projectkosten en de totale gevraagde subsidie. Op de begroting (bijlage B) dient ingevuld te worden hoe de cofinanciering verdeeld is over de verschillende deelnemers, hierover in hoofdstuk 4 van deze handleiding meer.

Op basis van de totale subsidiabele projectkosten, opgenomen in de begroting, wordt het subsidiebedrag (maximaal 75%) vastgesteld.

Als subsidiabele kosten worden uitsluitend in aanmerking genomen de volgende, rechtstreeks aan het project toe te rekenen, ná de indiening van de aanvraag gemaakte en betaalde kosten:

- loonkosten van medewerkers van de aanvragende onderwijsinstelling en deelnemende partijen in het onderwijsnetwerk (vast uurtarief van € 50,-);
- materiaalkosten voor de aanschaf van middelen of materialen die een functionele relatie tot de activiteiten hebben;
- aan derden verschuldigde kosten voor verrichte arbeid.

De totale materiële kosten en kosten derden mogen gezamenlijk niet hoger zijn dan 25% van de totale kosten van het netwerk.

Eventuele restwaarde van speciaal voor het project aangeschafte apparatuur wordt in mindering gebracht op de subsidiabele kosten.

Activiteiten die op grond van enig andere regeling vanwege het Rijk reeds bekostigd of gesubsidieerd worden, zijn niet subsidiabel. Ook zijn op grond van de regeling activiteiten die door een samenwerkingsverband met eenzelfde penvoerder worden uitgevoerd die reeds subsidie heeft

ontvangen, niet subsidiabel.

De kosten worden in aanmerking genomen met inbegrip van omzetbelasting indien de aanvrager of deelnemer de omzetbelasting niet in aftrek kan brengen.

LOONKOSTEN

Het gaat hier om loonkosten van het personeel van de aanvragende onderwijsinstelling en overige deelnemers dat rechtstreeks productieve arbeid verricht ten behoeve van het project. Ter wille van de eenvoud gaat deze regeling uit van een vast bedrag per uur, ongeacht de daadwerkelijke loonkosten. U rekent hier met € 50,- per uur.

MATERIAALKOSTEN

Hierbij wordt verschillende kosten onderscheiden.

Kosten van aangeschafte machines en apparatuur

Onder materiaalkosten kunnen de kosten voor aanschaf van specifiek voor het project te gebruiken machines en apparatuur worden gerekend. Het moet dan gaan om machines en apparatuur waarvan het gebruik een functionele relatie heeft met het project.

Voor zover het gaat om de kosten van hard- en/of software, worden de kosten meegenomen op afschrijvingsbasis met een afschrijvingsperiode van vijf jaar.

Kosten van verbruikte materialen en hulpmiddelen

Onder verbruikte materialen worden stoffen verstaan die bestemd zijn voor éénmalig gebruik ten behoeve van het project en die na be- of verwerking geen zelfstandige zaak meer zijn. Hulpmiddelen zijn zelfstandige zaken die speciaal voor het project worden aangeschaft, niet langer dan gedurende het project worden gebruikt en na afloop van het project niet meer bruikbaar zijn.

De materiaalkosten worden in aanmerking genomen met inbegrip van omzetbelasting indien de aanvrager of deelnemende partij die de kosten heeft gemaakt, de omzetbelasting niet kan verrekenen met door hem af te dragen omzetbelasting.

Als materiaalkosten worden opgevoerd van € 10.000,- of meer, moet de aanvrager de tweezijdig ondertekende offerte of (indien offerte niet mogelijk is) een specificatie van de kosten bij de aanvraag meesturen.

AAN DERDEN VERSCHULDIGDE KOSTEN

Hieronder vallen de kosten van arbeid verricht door derden die worden ingehuurd in het kader van het project. Als kosten van derden worden opgevoerd, moet de aanvrager (alleen bij € 10.000,- of meer) de tweezijdig ondertekende offerte of (indien offerte niet mogelijk is) een specificatie van de kosten bij de aanvraag meesturen. Verletkosten van werknemers komen niet in aanmerking voor subsidie.

De aan derden verschuldigde kosten worden in aanmerking genomen met inbegrip van omzetbelasting indien de aanvrager of deelnemer de omzetbelasting niet in aftrek kan brengen.

Een participerende organisatie in het netwerk kan niet als derde partij worden ingehuurd.

4. Financiering van de eigen bijdrage

EIGEN AANDEEL IN DE PROJECTFINANCIERING

De opbouw van de financiering van uw eigen bijdrage aan de projectkosten dient u te specificeren in de daartoe bestemde ruimte op het aanvraagformulier. Het bedrag van de eigen financiering moet gelijk zijn aan de totale subsidiabele projectkosten minus de gevraagde subsidie. De eigen financiering bedraagt minimaal 25% van de totale projectkosten.

Voor wat betreft de financiering is de volgende beperking opgenomen, waarbij het steeds gaat om kosten gemaakt gedurende de looptijd van een project: alleen de kostensoorten zoals vermeld in het vorige hoofdstuk worden meegenomen bij het bepalen van de projectkosten, de subsidie en de financiering van de eigen bijdrage.

HERKOMST VAN DE FINANCIERING VAN DE EIGEN BIJDRAGE

De financiering van de eigen bijdrage kan komen van:

- de aanvrager;
- de overige onderwijsinstelling(en) die deelnemen aan het netwerk;
- de overige partijen die deelnemen aan het netwerk;

Dit kan door kapitalisatie van eigen uren voor het vaste uurtarief van € 50,-. Indien een deelnemer een gedeelte van de materiaalkosten of kosten derden voor eigen rekening neemt, is dit ook mogelijk. Sponsoring van een geldbedrag kan, maar deze kosten moeten wel in de begroting opgenomen zijn (dus loonkosten, materiaalkosten of kosten derden).

5. De rol van Agentschap NL/Onderwijs en Ondernemen

Agentschap NL is een agentschap van het ministerie van Economische Zaken. Namens de overheid biedt het agentschap een groot aantal regelingen en programma's aan op het gebied van duurzaamheid en innovatie. Deze regelingen zijn bedoeld om bedrijven, overheden, kennisinstellingen, onderwijsinstellingen en in enkele gevallen ook consumenten te ondersteunen bij duurzame of innovatieve projecten. De ondersteuning die Agentschap NL biedt, kan bestaan uit financiële steun, advies, kennis of hulp bij het zoeken van partners en contacten in binnen- en buitenland.

AGENTSCHAP NL - HUMAN CAPITAL

Agentschap NL Human Capital verzorgt onder andere de uitvoering van het actieprogramma Onderwijs en Ondernemen, voorheen het partnership Leren Ondernemen. Het actieprogramma Onderwijs en Ondernemen wordt in opdracht van de drie ministeries van EZ, OCW en LNV uitgevoerd door Agentschap NL. De subsidieregeling Onderwijs Netwerk Ondernemen vormt één van de zeven actielijnen in het programma. Naast de subsidieregeling ONO is er o.a. een train-the-trainer traject uitgezet voor ondernemende docenten, wordt i.s.m. Technopartner gewerkt aan de uitvoering van het Programma Valorisatie voor het hoger onderwijs, en wordt onderzoek gefaciliteerd naar ondernemend onderwijs. Tevens ondersteunt het actieprogramma diverse activiteiten die de bewustwording van ondernemerschap onder leerlingen, studenten en docenten stimuleert. Voorbeelden hiervan zijn de Global Entrepreneurship Week en de Nationale Ondernemerschaps Quiz.

Met dit actieprogramma wordt iedereen nóg enthousiaster gemaakt voor het ondernemerschap! Meer leerlingen en studenten gedragen zich ondernemender en zijn positief over ondernemerschap, meer docenten en managers worden gemotiveerd voor het leren ondernemen, ondernemers en onderwijsinstellingen gaan nauwer samenwerken en er zal meer lesmateriaal worden ontwikkeld. Veel partijen zijn al actief met het stimuleren van ondernemen in het onderwijs, zoals sectororganisaties uit het onderwijs en bedrijfsleven, onderwijsinstellingen, het bedrijfsleven en kenniscentra. Agentschap NL werkt gericht met hen samen om de doelstellingen van het actieprogramma te realiseren.

Daarnaast verzorgt Agentschap NL - Human Capital onder meer de uitvoering van het Fonds 'Beroepsonderwijs in

bedrijf'. Agentschap NL - Human Capital werkt verder mee aan innovatie in het onderwijs, van primair tot en met wetenschappelijk onderwijs, en voert verschillende regelingen uit op het gebied van de kwaliteit en kwantiteit van onderwijspersoneel. Ten slotte ondersteunt Agentschap NL Human Capital de innovatieprogramma's van het Ministerie van Economische Zaken bij het vormgeven en uitvoeren van het onderdeel 'menselijk kapitaal'.

BEOORDELING EN BEWAKING

Voor de Subsidieregeling Onderwijs Netwerk Ondernemen 2010 beoordeelt Agentschap NL of ingediende aanvragen volledig zijn en ondersteunt Agentschap NL de Adviescommissie Onderwijs Netwerk Ondernemen. Bij de uitvoerende taak van Agentschap NL hoort ook de bewaking van de voortgang van de lopende projecten en de beoordeling van het eindresultaat. Tevens stimuleren we de kennisuitwisseling tussen de netwerken en dragen we bij aan hun landelijke profilering.

INFORMATIE EN ADVIES

Agentschap NL is het aanspreek- en informatiepunt voor aanvragers en projectuitvoerders. Zij kunnen bij Agentschap NL terecht voor inspiratie voor én informatie over de aanvraag, de behandelingsprocedure, de beoordelingswijze en de wijze van financiering. Ook beantwoorden de adviseurs graag uw vragen bij het invullen van het aanvraagformulier of nemen de (concept) aanvraag met u door tijdens een adviesgesprek.

Het is aan te raden de website www.onderwijsonderneemt.nl te raadplegen. Daar vindt u inspiratie in de vorm van voorbeeldprojecten en documenten zoals de sectorraamwerken en het kwaliteitskader. Het kwaliteitskader kan eenvoudig doorlopen worden door het invullen van de quickscan. Tevens kunt u op de website meer informatie vinden over het aanvragen van een adviesgesprek. De ervaring leert dat deze contacten de kwaliteit van uw projectplan ten goede komen, wij raden u van harte aan hiervan gebruik te maken.

U kunt de adviseurs van het Actieprogramma Onderwijs en Ondernemen bereiken op telefoonnummer 088 - 6025313 of via het emailadres: onderwijsonderneemt@agentschapnl.nl.

Hoewel deze publicatie met de grootst mogelijke zorg is samengesteld, kan Agentschap NL - Divisie Innovatie geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele fouten. Bij publicaties van Agentschap NL - Divisie Innovatie die informeren over subsidieregelingen geldt dat de beoordeling van subsidieaanvragen uitsluitend plaatsvindt aan de hand van de officiële publicatie van het besluit in de staatscourant.

